

Tézisek

/W.M. Schinkelshoek: Het Stipendium Bernardinum/

(2012. február 21. – Budapest, KRE HTK)

1. Ha Daniel Bernardot a saját kora kontextusában nézzük, akkor nem tartható az a feltételezés, hogy emberi kapcsolataiban egy kellemetlen, kínos ember lett volna.
Ellentétben az S.D. van Veen által írottakkal (Het Stipendium Bernardinum, 17.o.)
2. Daniel és Izabella Bernard házassága olyan volt, mint egy szappanbuborék, ami előbb vagy utóbb szét kellett, hogy pukkadjon. Mindkettőjük sokat kockáztatott ezzel, ezért igyekezett mindegyikőjük menteni a menthetőt. A *válási procedúra* (1738-1739) mély nyomokat hagyott Daniel életében. Különösen a vele elkövetett igazságtalanság. Az 1761. augusztus 18-án készült végrendelete ennek az összefüggésében értelmezhető.
3. Annak okáról, hogy ‘miért’ hozott végrendeletet és kezdett banki akciókba Daniel Bernard a halálához közeli időben – azért, hogy létrehozzon egy ösztöndíjat a Pfalzból és a (történelmi) Magyarországról jövő református teológiát tanuló diákoknak - csak spekulálni lehet. Ugyanakkor jövőben sem lehet eltekinteni a végrendeletben megfogalmazott feltételektől.
4. Az idők folyamán gyakorta volt feszültség annak tekintetében, hogy az 1761. augusztus 18-án hozott végrendeletet szó szerint vagy a szellemisége szerint értelmezzék. Mindkét esetben ennek gyakran a magyarok látták a kárát. Ebben a folyamatban az 1911-1945 közötti időben alakult ki egy viszonylagos egyensúly. Az utóbbi időben pedig egy fordulat állt be, a pfalziak kárára. A végrendelet szó szerinti értelmezésében a pfalziak (még mindig) előnyt élveznek a magyarokkal szemben. Ami pedig a végrendelet szellemiségét illeti, az ösztöndíj úgy a magyarországiaknak, mint az erdélyi magyaroknak *is* oda ítéltető.
5. A Stipendium Bernardinum új irányítása szerint (Stipendium Bernardinum Policy Paper) az ösztöndíj a jövőben egy doktori ösztöndíj lesz. Amennyiben a Stipendium Bernardinum úgy *szociális*, mint *tudományos* szempontból lett alapítva, akkor csak olyan teológushallgatók jöhetnek számításba, akik tanulmányaikat ‘kizárólag’ Utrechtben kívánják folytatni, anélkül, hogy doktorálási terveik lennének.

W.M. Schinkelshoek